

PUUALAN OPPISOPIMUSKOULUTUKSEN OHJEISTUS

Jarno Pöntinen

elokuu 2009

**JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU**
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä(t) Pöntinen, Jarno	Julkaisun laji Kehittämishankeraportti	
	Sivumäärä 30	Julkaisun kieli suomi
	Luottamuksellisuus Salainen _____saakka	
Työn nimi Puualan oppisopimuskoulutuksen ohjeistus		
Koulutusohjelma Ammatillinen opettajakorkeakoulu, ammatillinen opettajakoulutus		
Työn ohjaaja(t) Laitinen-Väänänen, Sirpa		
Toimeksiantaja(t) Etelä-Savon ammattiopisto / aikuiskoulutus		
Tiivistelmä <p>Kehittämishankkeen tavoitteena oli tehdä kouluttajaa, opiskelijaa ja työpaikkakouluttajaa helpottava ohjeistus puualan oppisopimuskoulutuksen toteutuksesta sekä näyttötutkinnon hakeutumisvaiheen ja alkukartoituksen – lomake. Puualan perustutkinto on laaja opintokokonaisuus, josta suurin osa tavoitteesta opitaan työpaikalla ja osa täydentävillä tietopuolisilla opinnoilla oppilaitoksessa. Tavoitteena oli saada ohjeistuksen ja alkukartoituksen avulla selkeä suunnitelma siitä, mitä puualan perustutkinnon osaamisvaatimuksia opiskellaan työpaikalla työpaikkakouluttajan ohjauksessa ja mitä oppilaitoksessa kouluttajan opetuksessa.</p> <p>Kehittämishankkeessa käytettiin pohjana Etelä-Savon ammattiopiston ”Hakeutuminen näyttötutkintoon ja siihen valmistavaan koulutukseen” – lomaketta, jota muokattiin tarkemmin puualan perustutkinnon määräysten mukaiseksi. Ohjeistuksen laatimiseen käytettiin kouluttajan omia kokemuksia puualan oppisopimusten toteuttamisesta ja puualan yritysten pyytämiä selvityksiä heidän vastuistaan oppisopimuskoulutuksen toteutuksessa.</p> <p>Hakeutuminen näyttötutkintoon ja valmistavaan koulutukseen -lomake muutettiin puualan perustutkinnon määräysten mukaiseksi siten, että osaamisvaatimukset yhdistettiin eri tietopuolisiin opintojaksoihin, jotka suorittamalla sai tutkinnon määräysten mukaiset valmiudet näytön suorittamiseen.</p>		
Avainsanat (asiasanat) henkilökohtaistaminen, aikuiskoulutus		
Muut tiedot		

Author(s) Pöntinen, Jarno	Type of Publication Development project report	
	Pages 30	Language Finnish
	Confidential ☐ Until _____	
Title Guide for Apprenticeship of wood industry		
Degree Programme (Vocational Teacher Education/Student Counsellor Education/Special Needs Teacher Education) Vocational Teacher Education		
Tutor(s) Laitinen-Väänänen, Sirpa		
Assigned by South Savo Vocational College		
Abstract <p>The aim of my development project was to create a guidebook for students and teachers. The guidebook was also meant for workplace instructors. The other aim in my work was to create a simple and easy way to make individual study plan for apprenticeship student.</p> <p>In my work I used my own and other teachers experiences of teaching carpenter`s Degree Programme. I also made this guidebook and individual study plan–form based on directions of the Ministry of Education.</p> <p>The result of this development project is a Guidebook for Apprenticeship of wood industry and individual study plan –form. Both of these are in use at the education of carpenter in South Savo Vocational College.</p>		
Keywords education		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	2
2 OPPISOPIMUSKOULUTUS.....	4
2.1 Yleistä oppisopimuskoulutuksesta	4
2.2 Työssäoppiminen	5
2.2.1 Työssäoppiminen oppimisena	5
2.3 Tietopuolinen koulutus.....	7
3 NÄYTTÖTUTKINTOJÄRJESTELMÄ.....	7
3.1 Näyttötutkinnot.....	7
3.2 Ammattitaito näyttötutkinnoissa	8
3.3 Näyttötutkintojen henkilökohtaistaminen.....	9
4. HAKEUTUMINEN PUUALAN NÄYTTÖTUTKINTOON JA	10
SIIHEN VALMISTAVAAN KOULUTUKSEEN.....	10
4.1 Kehittämishankkeen lähtökohta	10
4.2 Hakeutumisvaiheen henkilökohtaistaminen	11
4.3 Oppisopimuskoulutuksen ohjeistus.....	13
5. JATKOTOIMENPITEET HANKKEELLE	14
LÄHTEET.....	15
LIITTEET	16

1 JOHDANTO

Kehittämishankeeni taustalla oli kehittää Etelä-Savon ammattiopiston puualan perustutkinnon oppisopimuskoulutuksen ohjeistusta ja toteutusta. Oppisopimuskoulutus suoritetaan ammatillisesta aikuiskoulutuksen annetun lain (631/98) mukaisesti näyttötutkintona.

Oppisopimuskoulutuksen perinne ja asema on ollut aikaisemmin Suomessa melko vaatimaton. 1990-luvulla oppisopimuskoulutusta on pyritty laajentamaan ja tekemään siitä aikaisempaa houkuttelevampi vaihtoehto hankkia tai uudistaa ammattitaitoa. (Pantzar.2007,11.) Nykyajan muuttuvassa yhteiskunnassa ja työelämässä oppisopimuksesta on tullut erityisesti pitkään työelämässä olleiden ihmisten parhain vaihtoehto alan vaihtamiseen. Oppisopimuskoulutus on ollut myös taloudellisesti järkevä ratkaisu koska koulutus perustuu työsopimukseen. Yritysten näkökulmasta oppisopimuskoulutus on myös hyvä ratkaisu koska yritys voi kouluttaa opiskelijasta itselleen juuri sellaisen työntekijän, mitä kyseinen yritys tarvitsee. Monet mikroyritykset (1-9 työntekijää) suosivat erityisesti oppisopimuskoulutusta uuden työntekijän rekrytoinnissa. Kun yritys ottaa oppisopimusopiskelijan työsuhteeseen, niin jos kyseessä on työtön työnhakija, niin yrityksen on mahdollista saada tietyn ehdoin myös palkkatukea työ- ja elinkeinotoimistolta koko oppisopimuskoulutuksen ajan (Työ- ja elinkeinotoimisto, 2009). Palkkatuki pienentää erityisesti mikroyrityksen taloudellista riskiä palkata uutta työvoimaa.

Tilastokeskuksen julkaisujen (2008) mukaan vuosien 2004- 2007 välisenä aikana opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamäärä on pysynyt suurin piirtein samana (vuonna 2004 122600 opiskelijaa ja vuonna 2007 126 100 opiskelijaa) mutta näyttötutkintoperusteisen koulutuksen opiskelijamäärä on kasvanut joka vuosi vuosien 2004 – 2007 välisenä aikana. Vuonna 2007 oli näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa 77100 opiskelijaa ja oppisopimuskoulutuksessa 63 300 opiskelijaa. Vuonna 2004 näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa oli 60 500 opiskelijaa ja oppisopimuskoulutuksessa 47 700 opiskelijaa.

Tällä hetkellä Etelä-Savon ammattiopistossa on kuusi oppisopimusopiskelijaa, jotka suorittavat puualan perustutkinnon näyttötutkintoperusteisesti. Jokainen heistä on aloittanut eri aikaa opintonsa. Viidellä opiskelijalla on kolme vuotta kestävä oppisopimus ja yhdellä kaksi vuotta. Nuorin opiskelijoista on 21-vuotias ja vanhin 47-vuotias. Ainoastaan kaksi opiskelijaa on samalla työnantajalla töissä, joten opiskelijat ovat töissä viidessä eri yrityksessä ympäri Etelä-Savoa. Etelä-Savon ammattiopistolla on tällä hetkellä näyttönanto-oikeudet puualan perustutkinnon osaamisalueeseen: Puuseppä. Puuseppän osaamisalassa on neljä eri suuntautumisvaihtoehtoa, joista opiskelijamme opiskelee kolmea eri vaihtoehtoa.

Kun opiskelijoiden erilaiset lähtökohdat otetaan huomioon, on oppisopimus-koulutuksen tietopuolisen koulutuksen järjestäminen hankalaa pienelle ryhmälle, joista lähes jokaisella on oma henkilökohtainen opiskeluohjelma, kaikki aloittaneet eri aikaa ja opiskelevat eri suuntautumisvaihtoehtoja. Kehityshankkeenä tarkoituksena on löytää ratkaisu näihin lähtökohtiin luomalla puualan perustutkintoon suunnattu hakeutumisvaiheen ja osaamiskartoituksen – lomake sekä Opas oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä.

2 OPPISOPIMUSKOULUTUS

2.1 Yleistä oppisopimuskoulutuksesta

Opetushallituksen määritelmä oppisopimuskoulutuksesta:

Oppisopimuskoulutus on määräaikaiseen työsuhteeseen ja työssä oppimiseen perustuvaa ammatillista koulutusta, jota täydennetään oppilaitoksissa järjestettävällä tietopuolisella koulutuksella.

(Opetushallitus 2008. Oppisopimuskoulutus.)

Oppisopimuskoulutuksessa voidaan opiskella toisen asteen ammatillisiin perustutkintoihin, ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin. Oppisopimuksen kesto tutkintoon johtavassa koulutuksessa on yleensä 2 – 3 vuotta.

Ammatillisessa perustutkinnossa tulee osoittaa ammattitaidon saavuttamisen edellyttämät tiedot ja taidot. Osana koulutusta tulee järjestää mahdollisuus suorittaa ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa säädetty näyttötutkinto. Se suoritetaan näytöillä, jotka järjestetään koulutuksen aikana tai sen päätyttyä. Näytöissä opiskelijan ammatillisia taitoja ja valmiuksia arvioidaan aidoissa tai aidon kaltaisissa työtilanteissa. Näyttötutkintona suoritettavan ammatillisen perustutkinnon laajuus on 120 opintoviikkoa. Laajuus on sama kuin kolmen vuoden opetussuunnitelmaperusteisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa. (Opetushallitus 2007, 15.) Oppisopimuksella opiskelija voi suorittaa perustutkinnon esimerkiksi 1,5 vuodessa vaikka opintojen laajuus on noin kolme vuotta, jos opiskelijalla on aikaisempaa kokemusta ja on valmis osoittamaan ammattitaitonsa lyhyemmällä koulutusajalla.

Oppisopimuksen solmivat opiskelija ja työnantaja, josta selviää esimerkiksi sopimuksen voimassaoloaika, koeajan pituus ja suoritettava tutkinto. Paikallinen oppisopimustoimisto hankkii opiskelijalle tietopuolisen koulutuksen järjestäjän joko paikallisesta oppilaitoksesta tai muualta.

2.2 Työssäoppiminen

Oppisopimuskoulutus perustuu työssä oppimiseen. Suurin osa tutkinnon oppimistavoitteet saavutetaan työpaikalla, jossa opiskelija tekee monipuolisia tutkinnon tavoitteiden mukaisia käytännön työtehtäviä. (Opetushallitus 2008, Työssäoppiminen ja tietopuolinen koulutus.) Työssäoppimisen tarkoituksena on työhön ja ammattiin kasvaminen ja työelämän edellyttämien valmiuksien oppiminen.

Työssäoppimista valvoo työpaikalla opiskelijalle nimetty työpaikkakouluttaja, joka on yleensä yrityksen oma työntekijä. Työpaikkakouluttajalta vaaditaan kyseisen alan tutkintoa tai pitkää / monipuolista työkokemusta alalta. Hän perehdyttää opiskelijan yritykseen, työympäristöön ja työtehtäviin. Työpaikkakouluttaja vastaa työpaikalla tapahtuvasta opiskelusta käytännön työtehtäviä tehdessä ja toimii linkkinä oppilaitoksen, työpaikan ja opiskelijan välillä. (Opetushallitus 2008, Työpaikkakouluttaja.)

2.2.1 Työssäoppiminen oppimisena

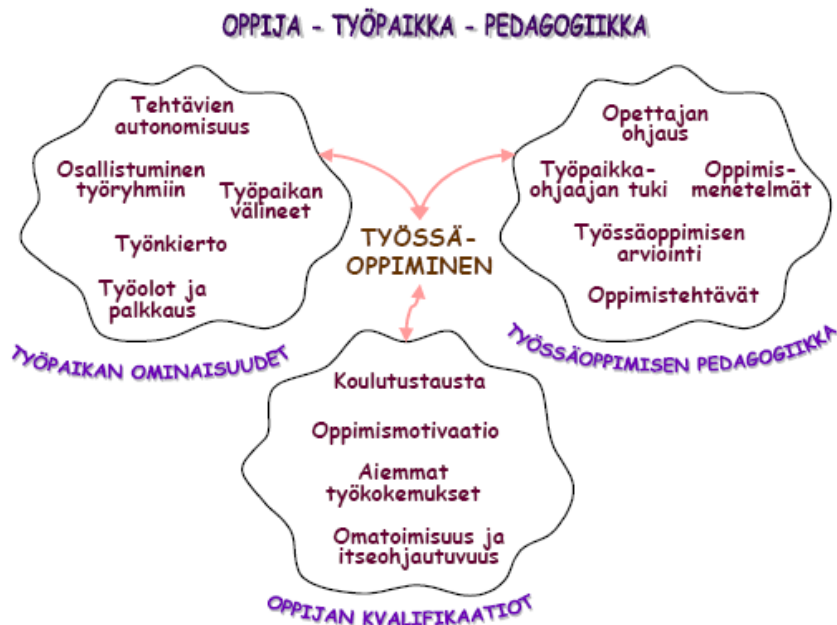
Työssäoppiminen on käytännönläheinen oppimismenetelmä, jossa opiskelijaa kannustetaan omatoimisuuteen ja itsenäisyyteen. Oulajärven ja Perä-Rouhun mukaan (2000) oppimiseen liittyy aina kontekstinsa. Niitä ovat mm. fyysinen tila, opiskelijan kokemushorisontti tai koulutustaso sekä käsitykset tiedosta ja oppimisesta. Konteksti määrittää aina mikä määritellään ongelmana ja mikä hyväksytään ratkaisuna. Työssäoppimisessa on konteksteja. Sellaisia ovat esimerkiksi oma työ, työyhteisö ja työmarkkinat. Oma työ on yleensä helpoimmin muutettavissa. Työyhteisöllä taas tarkoitetaan virallisten rakenteiden ja toimenkuvien sekä sosiaalisten verkostojen muodostamaa kokonaisuutta. Työmarkkinoiden muutokset vaikuttavat oman osaamisen koska muutokset edellyttävät uusien oppimistarpeiden tunnistamista. (Mts. 30 -31.)

Työssäoppimisella tapahtuva oppimisessa on tärkeää opiskelijan omakohtaiset kokemukset, niiden pohdinta ja havainnointi. Konstruktiivinen oppimiskäsi-

tys soveltuu työssäoppimiseen koska opiskelija rakentaa tiedon uudelleen aikaisempaa kokemus- ja tietopohjaa hyödyntäen.

Oppimiseen vaikuttavat erilaiset ympäristön tekijät ja oppija tuottaa osaltaan oman oppimisensa kautta uusia ympäristöjä; oppija itse kehittyy ja kasvaa ammatillisesti ja samalla oppimisen kautta tuottaa vaikutuksia ympäröivään yhteiskuntaan. Konteksti konkretisoituu oppimistilanteessa. Työssä oppimisessa tulisi olla avoin oppimisympäristö. Avoimessa oppimisympäristössä opiskelija voi osallistua oppimistapahtuman suunnitteluun ja työssäoppiminen avaisi opiskelijalle mahdollisuuden osallistua työn organisointiin ja kehittämiseen sekä oppimisen arviointiin. (Oulajärvi & Perä-Rouhu 2000, 31–32)

Työssäoppimisen vaikuttavuutta oppimismenetelmänä lisää työpaikan hyvä ilmapiiri ja opiskelijan motivointi. Van Der Klink on tutkinut Hollannissa työssäoppimisen vaikuttavuutta ja tutkimuksen johtopäätöksenä eniten työpaikalla tapahtuvaan oppimiseen vaikuttaa työpaikan ominaisuudet (Oulajärvi & Perä-Rouhu 2000, 32). Kuvassa 1 on esitetty työssäoppimisen konteksteja Van Der Klinkin tutkimusasetelmaa soveltaen.

KUVA 1. Työssäoppimisen konteksteja (Oulajärvi & Perä-Rouhu, E. 2000, 32)

2.3 Tietopuolinen koulutus

Tietopuolinen koulutus järjestää kouluttajaksi valittu oppilaitos. Tietopuolisissa opinnoissa opiskellaan niitä tutkinnon osaamisvaatimuksia, jotka täydentävät opiskelijan käytännön ammattitaitoa tai niitä ei voida opiskella työpaikalla. (Opetushallitus 2008. Oppisopimus)

Tietopuolisen opiskelun määrä on määritelty oppisopimuksessa, joka on yleensä maksimissaan 80 lähiopiskelupäivää oppisopimusajalla. Tietopuolisten opintojen määrä riippuu koulutuksen tavoitteista ja opiskelijan henkilökohtaisesta opiskelusuunnitelmasta. Tietopuolinen opiskelu voi olla monimuotoista opiskelua, johon kuuluu normaalin lähiopetuspäivien lisäksi erilaisia projekti- ja kehittämistöitä sekä etäopiskelua.

3 NÄYTTÖTUTKINTOJÄRJESTELMÄ

3.1 Näyttötutkinnot

Näyttötutkintojärjestelmässä tunnistetaan ja tunnustetaan eri tavoilla hankittu osaaminen. Näyttötutkintooperusteisessa järjestelmässä ammatillinen perustutkinto suoritetaan osoittamalla hyväksyttävästi tutkinnon perusteissa vaadittu osaaminen tutkintotilaisuuksissa. (Opetushallitus 2007, 13.)

Näyttötutkintojärjestelmän keskeisiä arvolähtökohtia ja toteuttamisperiaatteita ovat työelämäkeskeinen ammattitaito ja sen arviointi, aikuisväestön ja elinkeino- ja muun työelämän tarpeiden huomioon ottaminen, käsitys aikuisesta tutkinnon suorittajana, tasa-arvo sekä asiakaslähtöinen toiminta. (Opetushallitus 2007, 13.)

Näyttötutkintoja voivat järjestää sellaiset ammatillisen koulutuksen järjestäjät ja tarvittavan asiantuntemuksen omaavat yhteisöt ja säätiöt, joiden kanssa tutkintotoimikunta on tehnyt näyttötutkintojen järjestämissopimuksen (Opetushallitus 2007,22). Etelä-Savon ammattiopistolla on voimassa oleva järjestämissopimus puualan perustutkintoon: puusepän osaamisalaan. Koulutuksen

järjestäjällä tulee olla voimassa oleva sopimus tutkintotoimikunnan kanssa koska ilman sopimusta näyttöjä ei voi suorittaa.

3.2 Ammattitaito näyttötutkinnoissa

Näyttötutkinnon perusteissa on määritelty osaamisvaatimuksia, joilla osoitetaan ammattitaito. Ammattitaito on prosessinomaista, vastuullista ja perusteltua ongelmanratkaisua, jossa eri käsitteiden hallinta sekä teoreettinen ja kokemuksellinen taito yhdistyvät. (Opetushallitus 2007, 22.)

Yhteinen kolmikantainen käsitys ammattitaidosta näyttötutkinnon perusteista on perusta sille, millaisissa ammattiin liittyvissä työprosesseissa toimimalla kyseessä olevan tutkinnon ammattitaito pystytään osoittamaan ja arvioimaan. Opiskelijan oman toiminnan jatkuva arviointi edistää oppimista ja kehittymistä omassa ammatissaan. Näyttötutkinnon järjestäjät ja työelämän edustaja täsmentävät käsitystä ammattitaidosta ja sen arvioinnista suhteessa näyttöympäristöön ja muodostavat yhteisen näkemyksen ammattitaidosta. Tutkintotilaisuudessa työelämän edustajat ja näyttötutkinnon järjestäjä tekevät yhteisiä arviointi päätöksiä ja sopivat tarvittavista tutkintotilaisuuksien kehittämistoimista. (Opetushallitus 2007, 22 – 23.)

Näyttötutkinto-oppaan mukaan (Opetushallitus 2007, 25) ammattitaidon arvioinnissa tulee perusteellisesti ja huolellisesti tarkastella sitä, miten tutkinnon suorittaja on osoittanut osaavansa sen, mitä tutkinnon perusteissa kyseessä olevan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksissa edellytetään.

Arvioinnissa käytetään tutkinnon perusteissa määriteltyjä arviointikriteerejä ja otetaan huomioon ala- ja tutkintokohtaiset erityispiirteet tutkinnon perusteiden mukaisesti. Mikäli tutkinnon suorittajalla on luotettavia dokumentteja aikaisemmin osoitetusta osaamisesta, arvioijat arvioivat niiden vastaavuuden suhteessa näyttötutkinnon perusteiden osaamisvaatimuksiin. Luotettava dokumentti tulee esittää tutkintotoimikunnalle tunnustettavaksi osaksi näyttötutkinnon suoritusta. Arviointi on prosessi, jossa arviointiaineiston keräämisellä ja dokumentoinnilla on keskeinen merkitys. (Opetushallitus 2007, 25.)

Tutkintotilaisuudessa työnantajan, työntekijöiden ja opettajien edustajat tekevät kolmikantaisesti huolellisen ja monipuolisen arvioinnin tutkintosuorituksesta. Tutkinnon suorittajalle annetaan mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin, joka vaikuttaa arviointipäätökseen. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta tutkintotilaisuudesta laaditun arviointipöytäkirjan mukaan. (Opetushallitus 2007, 25.)

3.3 Näyttötutkintojen henkilökohtaistaminen

Tavoitteena näyttötutkintojärjestelmässä on tarjota opiskelijalle joustavat järjestelyt ja parhaat mahdolliset olosuhteet osoittaa osaamistaan näyttötutkinnoissa (Opetushallitus 2007, 23). Tätä varten näyttötutkinto tulee henkilökohtaistaa opiskelijalle.

Henkilökohtaistamisessa koulutuksen järjestäjän tulee toimia siten, että näyttötutkintoa suorittamaan hakeutunut opiskelija saa asiakaslähtöisesti suunniteltua ja toteutettua neuvontaa, ohjausta sekä muita, yhteisesti sovittavia tukimuotoja ja palveluja (Opetushallitus 2006, henkilökohtaistamismääräys 43/011/2006). Henkilökohtaistamisessa on otettava huomioon myös erilaiset kulttuuri- ja kielitaustasta tai muusta syystä kuten luki- ja kirjoitushäiriöstä mahdollisesti johtuvat erityistarpeet.

Opetushallituksen henkilökohtaistamismääräyksen 43/011/2006 mukaan henkilökohtaistaminen on dokumentoitava näyttötutkintoon ja siihen valmistavan koulutuksen hakeutumisessa, tutkinnon suorittamisessa ja tarvittavan ammatitaidon hankkimiseksi.

4. HAKEUTUMINEN PUUALAN NÄYTTÖTUTKINTOON JA SIIHEN VALMISTAVAAN KOULUTUKSEEN

4.1 Kehittämishankkeen lähtökohta

Kehittämishankkeeni lähtökohtana oli kehittää opiskelijaa, kouluttajaa ja työpaikan ohjaajaa työtä helpottava ohjeistus puualan oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä. Etelä-Savon ammattiopistossa ei ole aikuisten puualan perustutkinto koulutusta muuten kuin oppisopimuskoulutuksena. Tällä hetkellä kaikki puualan opettajamme toimivat opetussuunnitelma perusteisessa opetuksessa ja heillä ei ole kokemusta aikuisten ammatillisen perustutkinnon suorittamisesta näyttötutkinnolla.

Opetussuunnitelma perusteisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa Etelä-Savon ammattiopiston puualan opiskelijamäärä on pienentynyt viime vuosien aikana ja tulevien ennusteiden mukaan opiskelijamäärät pienevät edelleen johtuen Mikkelin alueen väestönkehityksestä. Samaan aikaan näyttötutkinto-perusteisessa koulutuksessa oppilaitoksemme opiskelijamäärä kasvaa samaa vauhtia kuin maan yleinen keskiarvo näyttötutkintoperusteisen koulutukseen osallistuvien opiskelijoiden määrästä.

Puualan oppisopimuskoulutuksen kehittäminen on erityisen tärkeää koska oppilaitoksemme ei ole kokopäiväistä puualan koulutusta aikuisille. On tärkeää tarjota puualan yrityksille joustavaa koulutusmahdollisuutta puualan koulutuksiin ja siihen oppisopimuskoulutus sopii täydellisesti. Etelä-Savon ammattiopiston kehittämiskohteena on nykyisten puualan opettajien perehdyttäminen näyttötutkinto-perusteiseen koulutukseen koska se tarjoaa nopeamman ja monipuolisemman vaihtoehdon kouluttautua puualan tehtäviin. Erityisesti Etelä-Savon alueella toimivien yritysten nopeita rekrytointitarpeita varten oppilaitoksestamme tulisi valmistua puualan osaajia useammin kuin kerran vuodessa.

4.2 Hakeutumisvaiheen henkilökohtaistaminen

Puualan perustutkinnon oppisopimuskoulutuksen aloittava opiskelijan koulutus henkilökohtaistetaan koulutuksen hakeutumisvaiheessa. Henkilökohtaistaminen tulee määräyksen mukaan dokumentoida, joten tätä varten olen tehnyt Hakeutuminen näyttötutkintoon ja siihen valmistavaan koulutukseen – lomakkeen (Liite 1), joka on suunniteltu puualan perustutkinnon koulutusta varten.

Hakeutumisvaiheen henkilökohtaistamissuunnitelmaan (Liite 1) kirjataan seuraavat asiat:

- yhteystiedot (opiskelija / työpaikka ohjaaja)
- osaaminen tunnistaminen
- johtopäätös lähtötilanteen kartoituksesta
- oppimisen mahdollisuuksien ja ohjauspalvelujen esittely
- henkilökohtaistamisen toteutus ja seuranta

Aikaisemman osaamisen tunnistaminen on yksi vaikeimmista tehtävistä hakeutumisvaiheen henkilökohtaistamisessa. Osaamisen tunnistamisessa tutkitaan opiskelijan aikaisempaa työkokemusta ja koulutusta. Jos näyttötutkinnon järjestäjän mielestä opiskelijalla on jo tarvittava osaaminen verrattuna tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimukseen esimerkiksi monipuolisen työkokemuksen kautta, niin opiskelija on mahdollista ohjata suoraan tutkintotilaisuuteen ilman valmistavaa koulutusta. Jonkin tutkinnon osan tunnustamiseen vaaditaan täsmälleen samojen tutkinnon perusteiden mukainen aikaisempi tutkintosuoritus, jonka mukaan voidaan tehdä esitys tutkintotoimikunnalle tutkinnon osan tunnustamisesta opiskelijalle. Tällöin hänen ei tarvitse osallistua tutkinnon osan tutkintotilaisuuteen, jos tutkintotoimikunta tunnustaa opiskelijan aikaisemman osaamisen.

Hakeutumisvaiheen henkilökohtaistamis -lomakkeessa tulee selvittää puualan perustutkinnon eri tutkinnon osien keskeinen sisältö ja niiden mukaan ohjata opiskelija suoraan tutkintosuoritukseen tai lisäammattitaidon hankkimiseen.

Käytännön ongelmana henkilökohtaistamislomakkeen laatimisessa oli puualan perustutkinnon osaamisvaatimusten laajuus ja arvioinnin kriteerit tyydyttävästä kiitettävään tasoon. Esimerkkinä voidaan mainita puualan perustutkinnon pakollinen tutkinnon osa: Puualan perustaidot. Puualan perustaitojen keskeinen sisältö (Opetushallitus 2000, 46–49) on muotoiltu siten, että tutkinnon osassa keskeinen sisältö (kiitettävä taso) on jaettu viiteen isompaan kokonaisuuteen. Yksi tällainen kokonaisuus on esimerkiksi *Työstötekniikka ja siihen vaikuttavat asiat ja automaatio*. Jos lomakkeeseen (Liite 1) merkataan keskeiseksi sisällöksi edellä mainittu osa-alue, niin osaamisen tunnistaminen sen perusteella on erittäin vaikeaa koska käsite on laaja ja sisältö hyvin monipuolinen. Jos kyseisen osa-alueen arvioinnin kriteerit kirjataan lomakkeeseen tarkemmin kuten puualan perustutkinnon perusteissa on mainittu, niin osaamiskriteerejä tulisi noin 18 lausetta tähän yhteen keskeiseen sisältöön.

Tällä tavalla laadittu henkilökohtaistamislomake nykyisessä muodossaan (fontin koko 10, sama taulukko rakenne ja A4-paperikoko) olisi Puualan perustaidot tutkinnon osassa laajuudeltaan noin 30 sivua. Vastaavasti tehtynä kaikki tutkinnon osat henkilökohtaistamislomake olisi arviolta noin 100 – 120 sivua.

Tutkinnon keskeinen sisältö ei voi siis olla lomakkeessa liian pelkistetyksi tai liian tarkasti edellä mainittujen kohtien takia. Tästä syystä kehittämishankkeen ideana oli kehittää keskeinen sisältö opintojakso – malliseksi, jossa keskeinen sisältö on pilkottu pienempiin kokonaisuuksiin siten, että opintojaksot ja niiden sisältö vastaa tutkinnon osaamisvaatimuksia (Liite 1). Jokaisesta opintojaksosta on tehty esite, jossa selviää opintojakson sisältö ja mihin tutkinnon osan vaatimukseen se antaa lisätietoa.

Tämä systeemi selkeyttää opettajan ja opiskelijan työtä henkilökohtaisen opiskeluohjelman laadinnassa sekä vähentää dokumentoinnista tulevan paperin määrää. Opiskelija näkee selvemmin keskeisen sisällön vaatiman osaamisen ja pystyy ottamaan itse aktiivisemmän roolin valmistavan koulutuksessa.

4.3 Oppisopimuskoulutuksen ohjeistus

Hakeutumisvaiheen henkilökohtaistamista varten laadin myös ohjeistuksen oppilaitoksemme puualan oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä (Liite 2). Ohjeistus toimii opettajan, opiskelijan ja työpaikkaohjaajan apuna koulutuksen henkilökohtaistamisessa. Tässä ”oppaassa” kerrotaan tiivistetysti koulutuksen perusasioita opiskelijan, työpaikkaohjaajan ja opettajan näkökulmasta. Ohjeistuksesta löytyy mm. tietopuolisten lähiopintojen opintokokonaisuudet

Halusin kehittää yleisen ohjeistuksen puualan oppisopimuskoulutukseen koska moni tärkeä asia koulutuksen aloitusvaiheessa voi unohtua ilman tällaista ohjetta / muistilistaa. Tärkein asia koulutuksen alkuvaiheessa on kouluttajan käynti oppisopimuskoulutuksessa olevan opiskelijan työpaikalla. On selvitettävä yhdessä opiskelijan, työpaikkaohjaajan ja opettajan kesken työpaikalla tapahtuvan opiskelun määrä ja sen mahdollisuudet. Suurin osa opiskelusta on työssä oppimista työpaikalla, joten siihen tulee erityisesti kiinnittää huomiota koulutuksen järjestäjän puolelta.

Työpaikalla tapahtuva työssä oppiminen on tärkein osa opiskelija koulutusta. Työpaikkaohjaaja opastaa opiskelijaa ja on vastuussa hänen oppimisestaan työpaikalla. Hän antaa vuosittain kolme kertaa kirjallisen väliarvioinnin opiskelijan koulutuksen edistymisestä oppisopimustoimistolle. Kirjallinen väliarviointi on hyvin pelkistetty ja yksinkertainen. Samaa arviointi pohjaa käytetään kaikissa oppisopimuskoulutuksissa alasta riippumatta. Arviointia ei toimiteta koulutuksen järjestäjälle koska se oppisopimustoimiston oma seuranta- ja arviointilomake ja siitä ei ole hyötyä opettajalle.

Tämän vuoksi puualan oppisopimuskoulutuksen ohjeistuksessa / oppaassa on luotu oma työssäoppimisen seuranta päiväkirja, johon opiskelija merkkää oman osaamisensa tietyltä aikaväliltä ja työpaikkaohjaaja antaa myös oman arviointinsa opiskelijan kehittymisestä. Työssä oppimisen seuranta tulee olla tarkkaa ja mieluiten myös dokumentoitu, jotta sitä voidaan käyttää hyödyksi valmistavan koulutuksen toteutuksessa oppilaitoksessa

5. JATKOTOIMENPITEET HANKKEELLE

Hakeutuminen puualan näyttötutkintoon ja valmistavaan koulutukseen – lomake ja Ohjeistus puualan oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä – opas ovat nyt käytössä Etelä-Savon ammattiopiston puualan oppisopimuskoulutuksessa. Sisältöä kehitetään opiskelijoilta saatujen palautteiden mukaan ja opettajien kehittämisideoiden mukaan.

Tarkoituksena on tehdä Ohjeistus – oppaasta tehokas apuväline puualan oppisopimuskoulutuksen tietopuoliseen opiskeluun. Kun kaikki kurssit ovat selkeästi esiteltynä ja kuvattu tarkasti koulutuspäivien sisältö, niin opiskelija pystyy orientoitumaan paremmin tietopuoliseen lähiopintopäivään. Hän näkee selkeästi lähiopintopäivän tavoitteet ja mihin tutkinnon osan osaamisvaatimuksiin kurssi liittyy. Oppaaseen tulisi myös maininta, mitkä kursseista voi suorittaa verkko-opintoina Moodle – verkko-oppimisympäristössä oman henkilökohtaisen opiskeluaikataulunsa mukaisesti.

Jatkokehittämiseen on tarkoitus ottaa kaikki Etelä-Savon ammattiopiston puualan opettajat, jotta oppaasta ja lomakkeista saadaan mahdollisimman tehokas työväline. Kehittämisessä mukana olevat opettajat voivat miettiä oman kokemuksensa kautta mahdollisia lisäyksiä ja toiveita sisältöön, jotta kaikki pystyvät omaksumaan niiden käytön ilman epäselvyyksiä.

Kehittämishankkeessani löysin itselleni mielenkiintoisen aiheen, jonka kehittämistä tulen jatkamaan myös myöhemmin. Pystyin yhdistämään hankkeessani pedagogisten opintojeni eri aihealueita ja pystyin soveltamaan niitä käytäntöön omassa työssäni. Kehittämishankkeeni on osa oppilaitoksemme strategiaa puualan koulutusten osalta, joten sain kytkettyä kehittämishankkeeni osaksi sitä. Käytin työssäni paljon tilastoja ja erilaisia lähdeaineita aikuiskoulutuksen alalta. Erityisesti työssäoppiminen oppimisvälineenä kiinnosti paljon ja sai minut lukemaan ja etsimään paljon tietoa sen pedagogisesta merkityksestä. Sain kehitystyössäni ensimmäisen vaiheen valmiiksi ja jatkan työtäni kehittämistä työssäni opettajakollegojeni kanssa yhteistyössä. Sain mielestäni itselleni alustavan ”työvälineen” puualan oppisopimuskoulutusten läpiviemiseen mutta paljon hyviä ideoita on vielä toteuttamatta sen osalta.

LÄHTEET

Pantzar, E. 2007. Aikuiskasvatuksen toimikentät. Jyväskylä: PS-kustannus.
<http://www.uta.fi/laitokset/kasvlait/pdf/valintakoe2009/Pantzar.pdf>

Työ- ja elinkeinotoimisto. Palkkatuki.

http://www.mol.fi/mol/fi/00_tyonhakijat/10_tuet_ja_avustukset/02_palkkatuki/index.jsp

Tilastokeskus 2008. Ammatillinen koulutus 2007. Julkistukset.

http://www.stat.fi/til/aop/2007/aop_2007_2008-11-03_tie_004.html

Opetushallitus 2008. Oppisopimuskoulutus.

<http://www.oph.fi/SubPage.asp?path=1,438,66912>

Opetushallitus. 2007. Näyttötutkinto-opas näyttötutkinnon järjestäjien ja tutkintotoimikuntien käyttöön. Helsinki: Vammalan kirjapaino Oy.

Opetushallitus 2008. Oppisopimuskoulutus. Työssä oppiminen ja tietopuolinen koulutus. <http://www.oph.fi/SubPage.asp?path=1,438,66912,66919>)

Opetushallitus 2008. Oppisopimuskoulutus. Työpaikkakouluttaja

Oulujärvi, J. & Perä-Rouhu, E. 2000. Oppiminen työelämässä - työssäoppiminen opiskelussa. Helsinki: Hakapaino Oy.

Henkilökohtaistamismääräys 2006. OPH 43/011/2006

<http://www.oph.fi/info/naytot/Henkilokohtaistaminen.pdf>

Tilastokeskus. Tilastot > Koulutus > Ammatillinen > Julkistukset 2007.

<http://www.tilastokeskus.fi/til/aop/tie.html>

Opetushallitus 2000. Puualan perustutkinto. ISBN 952-13-0762-5

LIITTEET

LIITE 1 Henkilökohtaistamissuunnitelma

HENKILÖKOHTAISTAMISSUUNNITELMA

1. YHTEYSTIEDOT

Opiskelija: _____	Työpaikka: _____
Osoite: _____	Osoite: _____
Puhelin: _____	Puhelin: _____
Sähköposti: _____	Sähköposti: _____
	Kouluttaja: _____

Osaamisen tunnistamiseen käytetyt menetelmät:

- Asiantuntijahaastattelu
- Työnantajan lausunto
- Työtodistukset
- Koulu- ja opintotodistukset
- Osaamiskuvaus
- www.osaan.fi – tuloste liitteenä
- Muut

Koulutus:

Puualaan liittyvä työkokemus:

Muu työkokemus:

Muu osaaminen (kurssit, korttikoulutukset)

3. JOHTOPÄÄTÖKSET lähtötilanteen kartoituksesta

Soveltuva tutkinto/ ja osaamisala: Puualan perustutkinto / puuseppä

Suuntautumisvaihtoehto: _____

Ohjaus suoraan tutkinnon suorittamiseen: _____

Kirjautuminen valmistavaan koulutukseen: __ / __ / 200__

Tutkinnon osa: Puualan perustaidot

Keskeinen sisältö	Tunnistettu osaaminen		Ohjaus lisäammattitaidon hankkimiseen				
	Päätetty esittää tutkintosuorituksiksi seuraavien asiakirjojen pohjalta	Ohjaus tutkintosuorituksiin	Opitaan työpaikalla	Oppimistehtävät / projektit	lähiopinnot koululla	Opintotarjotin (Esedu)	Verkkopinnot (Moodle)
			(x)	(x)	(x)	(x)	(x)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Puun rakenne ja puulajit ▪ Puun kuivaus ja kosteus eläminen ▪ Puualan liimat ja käyttökohteet 							
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Puualan peruskoneiden käyttö ▪ Terästekniikka ja huolto ▪ Automaatiotekniikka ▪ Työ-, palo- ja sähköturvallisuus 							
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tuotteen suunnittelu ja valmistus 							
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Puutuoteteollisuus ja metsätalous 							

Tutkinnon osa: Puualan yritystoiminta

Keskeinen sisältö	Tunnistettu osaaminen		Ohjaus lisäammattitaidon hankkimiseen				
	Päätetty esittää tutkintosuorituksiksi seuraavien asiakirjojen pohjalta	Ohjaus tutkintosuorituksiin	Opitaan työpaikalla	Oppimistehtävät / projektit	lähiopinnot koululla	Opintotarjotin (Esedu)	Verkkoopinnot (Moodle)
			(x)	(x)	(x)	(x)	(x)
Yritystoiminnan perusteet							
Markkinointi ja asiakaspalvelu							
Kannattavuus ja kustannuslaskenta							

Tutkinnon osa: Puusepäntalan tuotantotoiminta

Keskeinen sisältö	Tunnistettu osaaminen		Ohjaus lisäammattitaidon hankkimiseen				
	Päätetty esittää tutkintosuorituksiksi seuraavien asiakirjojen pohjalta	Ohjaus tutkintosuorituksiin	Opitaan työpaikalla	Oppimistehtävät / projektit	lähiopinnot koululla	Opintotarjotin (Esedu)	Verkkoopinnot (Moodle)
			(x)	(x)	(x)	(x)	(x)
Puuntyöstö ja koneistus							
Levyrakenteet ja muut puusepäntalan materiaalit							
Mallineet, jigit ja asetteet							
Pintakäsittely							

Tutkinnon osa (valinnainen): Huonekaluteollisuus

Keskeinen sisältö	Tunnistettu osaaminen		Ohjaus lisäammattitaidon hankkimiseen				
	Päätetty esittää tutkintosuorituksiksi seuraavien asiakirjojen pohjalta	Ohjaus tutkintosuorituksiin	Opitaan työpaikalla	Oppimistehtävät / projektit	lähiopinnot koululla	Opintotarjotin (Esedu)	Verkkoopinnot (Moodle)
			(x)	(x)	(x)	(x)	(x)
Huonekaluteollisuuden tuotteet							
Huonekalujen valmistus ja työpiirustukset							
Liitokset, rakenteet ja helat							

Tutkinnon osa (valinnainen): Rakennuspuusepänteollisuus

Keskeinen sisältö	Tunnistettu osaaminen		Ohjaus lisäammattitaidon hankkimiseen				
	Päätetty esittää tutkintosuorituksiksi seuraavien asiakirjojen pohjalta	Ohjaus tutkintosuorituksiin	Opitaan työpaikalla	Oppimistehtävät / projektit	lähiopinnot koululla	Opintotarjotin (Esedu)	Verkkoopinnot (Moodle)
			(x)	(x)	(x)	(x)	(x)
Rakennuspuusepäntalan tuotteet							
Standardit, toleranssit ja asennus-, LVIS- ja rakennuskuvat							
Puun suojaus ja pintakäsittely							
Liitokset, rakenteet ja helat							

4. OPPIMISEN MAHDOLLISUUKSIEN JA OHJAUSPALVELUJEN ESITTELY

- Selvitetty erilaiset oppimisen mahdollisuudet ja arvioitu niiden soveltuvuutta
- Arvioitu ohjaukseen ja tukitoimien tarve
- Kerrottu opiskelun ohjaus- ja tukipalveluista
- Näyttöpaikkaa ei ole vielä varmistettu
- Työpaikan soveltuvuus ja sitoutuminen näyttöpaikaksi varmistettu

5. HENKILÖKOHTAISTAMISEN TOTEUTUS JA SEURANTA

Alustava toiminta- ja aikataulusuunnitelma

Valmistava koulutus

Näytön osien suorittamisen alustava aikataulu

Tutkinnon osa	Paikka	Aika
Puualan perustaidot		
Puualan yritystoiminta		
Puusepäntöalan tuotantotoiminta		
<i>ja yksi seuraavista:</i>		
huonekaluteollisuus		
rakennuspuusepänteollisuus		
puurakentaminen		

Ohjauksen suunnitelma

Henkilökohtaistamisen toteutuksen seurannasta on sovittu seuraavasti:

Muut sovittavat asiat:

Päiväys ja allekirjoitukset

___ / ___ 200___ _____
 Tutkinnon suorittaja Henkilökohtaistamisen vastuuohjaaja

6. HENKILÖKOHTAISTAMISEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

- arviointi- ja kehittämiskeskustelun yhteenveto

Ohjauksen ja neuvonnan riittävyys ja oikea-aikaisuus

Tutkintosuoritusten henkilökohtaistaminen

Tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistaminen

Kehittämisehdotukset henkilökohtaistamisen edelleen kehittämiseksi

Päiväys ja allekirjoitukset

___ / ___ 200__
Tutkinnon suorittaja Henkilökohtaistamisen vastuuhjaaja

Liite 2. Ohjeistus puualan oppisopimuskoulutukseen

OPPISOPIMUSKOULUTUS

PUUALAN PERUSTUTKINTO:

PUUSEPPÄ

Etelä-Savon ammattiopisto

1 KOULUTUKSEN ALOITUS

Oppilaitoksen edustaja käy tutustumassa oppisopimusyritykseen ennen valmistavan koulutuksen aloitusta. Opiskelijalle laaditaan alustava henkilökohtamissuunnitelma yhdessä yrityksen edustajan, opiskelijan ja oppilaitoksen edustajan kanssa yhteistyössä.

Yrityksessä selvitämme yhdessä opiskelijan ja työpaikan edustajan kanssa seuraavat asiat:

Tutkinnon sisältö ja tutkinnon osien osaamisvaatimukset

- ✓ osaamiskartoitus opiskelijalle
- ✓ selvitys työpaikkakouluttajalle tutkinnon vaatimuksista
- ✓ mitä opiskellaan työpaikalla ja mitä oppilaitoksessa
- ✓ tehdään alustava päätös valmistavan koulutuksen opinnoista

Valmistava koulutus

- ✓ suunnitellaan yhdessä opiskelijan ja työpaikan edustajan kanssa mahdollisimman sopivat ajankohdat opintojen suorittamiselle
- ✓ valitaan lähiopinto – tarjottimesta tarvittavat opinnot
- ✓ mahdollisuus monimuotoiseen opiskeluun
 - lähiopinnot oppilaitoksessa
 - ohjattu etäopiskelu / projektityöskentely

Näyttöjen suorittaminen

- ✓ näytön osien kriteerit ja suorittamismahdollisuudet
- ✓ mitä näytön osia voidaan suorittaa yrityksessä ja mitä suoritetaan / täydennetään oppilaitoksessa?
- ✓ onko yrityksessä sopivia henkilöitä näytön vastaanottamiseen?
- ✓ alustavia aikatauluja näyttöjen suorittamiselle

Tarvikkeet

Työpaikkaan tutustumisen yhteydessä opiskelijalle luovutetaan oppikirjat oppisopimus ajalle. Opiskelija kuittaa oppikirjat oppilaitoksen edustajalta ja on vastuussa kirjoista siihen saakka, kun hän luovuttaa ne takaisin oppilaitokselle.

Opiskelijalle annetaan myös opiskelutarvikkeita: kirjoitusvälineet, kansio ja Aikuisopiskelijan opas. *Tarvikkeet voidaan jakaa opiskelijalle myös ensimmäisenä valmistavan koulutuksen lähipäivänä oppilaitoksessa.*

2 VALMISTAVA KOULUTUS OPPILAITOKSESSA

Opiskelijalle laaditaan ensimmäisellä lähiopinto-jaksolla oppilaitoksessa henkilökohtaisen tutkinnon suorittamisen suunnitelma. Se sisältää opiskelijan ja yrityksen toiveiden mukaiset lähiopinnot tutkinnon perusteisiin pohjautuen ja tietopuolisen koulutuksen toteutusaikataulun. Tietopuolinen koulutus on lähiopiskelua oppilaitoksessa. Lähiopinnot voivat olla myös ohjattua etäopiskelua ja projektityöskentelyä. Etäopiskelun määrä vaihtelee opintokokonaisuuksien välillä. Verkko-oppimisympäristön käyttö voi olla mahdollista koulutuksen aikana. Tietopuolisen koulutuksen aikana päivitetään opiskelijan näyttöjen toteuttamisaikataulua ja tarkennamme näyttöjen suorittamisen ajankohtaa.

3 TYÖSSÄOPPIMINEN YRITYKSESSÄ

Oppisopimuskoulutus perustuu työssä oppimiseen. Suurin osa tutkintoon kuuluvista oppimistavoitteista saavutetaan työpaikalla, käytännön työtehtävien yhteydessä. Työtehtävien on oltava monipuolisia ja niiden tulee soveltua suoritettavaan tutkintoon.

TYÖPAIKKAKOULUTTAJA

Oppisopimusopiskelijalla on oppisopimusaikana aina oltava vastuullinen työpaikkakouluttaja. Työpaikkakouluttajalla tulee olla alalle suoritettu tutkinto tai pitkä työkokemus alan työtehtävistä. Hän on oppisopimusopiskelijan tukihenkilö työssä oppimisen aikana.

Muita tehtäviä ovat:

- osallistuu opintojen suunnitteluun opiskelijan, oppisopimuskoulutuksen järjestäjän edustajan ja opettajan kanssa
- toimii yhdyshenkilönä työpaikan, opiskelijan ja oppilaitoksen välillä
- perehdyttää opiskelijan yritykseen, työympäristöön ja työtehtäviin
- ohjaa opiskelijaa ja vastaa työssä oppimisen arvioinnista

ARVIOINTI

Oppisopimusaikana opiskelijan työssäoppimista arvioidaan koko ajan työpaikalla. Arviointikeskustelun käyvät opiskelija ja hänen työpaikkakouluttajansa, joka antaa palautteen myös muiden ohjaamiseen osallistuneiden puolesta. Opiskelija arvioi myös itse osaamistaan. Arviointikeskusteluista lähetetään raportti oppisopimustoimistolle kolme kertaa vuodessa. Oppisopimuksen päättyessä työnantaja tai työpaikkakouluttaja antaa opiskelijalle hänen ammatillisesta osaamisestaan päättöarvioinnin. Jokainen tutkinnon osa arvioidaan työssä oppimisen osalta asteikolla 1-5 oppilaitoksen arviointiohjeen mukaisesti.

Puualan koulutuksiin on suunniteltu työssäoppimisen arviointilomake, jossa on tarkennettu eri osa-alueiden osaamisvaatimuksia. Lomaketta käytetään silloin, kun opiskelija opiskelee työpaikalla tutkinnon perusteiden mukaisia osa-alueita. Arviointilomaketta käytetään myös selvitettyä opiskelijan ammattitaidon kehittymistä oppisopimuskoulutuksen aikana.

4 LÄHIOPINNOT

Taulukosta valitaan tarvittavat tietopuoliset opinnot ja merkitään opintojen toteutuspäivä. Opiskelija voi käyttää taulukkoa työkaluna opintojen suunnittelussa ja opintojen etenemisen seurannassa.

PUUALAN PERUSTUTKINTO: PUUSEPPÄ					
Valmistavan koulutuksen lähiopinnot	pv.	suoritus/palautus			Näyttö
PUUALAN PERUSTAITOT	12	lähi	etä	projekti	
Puun rakenne ja puulajit	1				
Puun kuivaus ja kosteus eläminen	1				
Puualan liimat ja käyttökohteet	1				
Puualan peruskoneiden käyttö	2				
Terästekniikka ja huolto	1				
Automaatiotekniikka	1				
Tuotteen suunnittelu ja valmistus	1				
Työ-, palo- ja sähköturvallisuus	1				
Puutuoteteollisuus ja metsätalous	2				
<i>Kertaus-paketti Puualan perustaidot</i>	1				
PUUALAN YRITYSTOIMINTA	6				
Yritystoiminnan perusteet	2				
Markkinointi ja asiakaspalvelu	2				
Kannattavuus ja kustannuslaskenta	2				
PUUSEPÄNALAN TUOTANTOTOIMINTA	5				
Puuntyöstö ja koneistus	2				
Levyrakenteet ja muut puusepänanalan materiaalit	1				
Pintakäsittely	2				
HUONEKALUTEOLLISUUS (VALINNAINEN)	5				
Huonekaluteollisuuden tuotteet	1				
Huonekalujen valmistus ja työpiirustukset	2				
Liitokset, rakenteet ja helat	2				
RAKENNUSPUUSEPÄNTEOLLISUUS (VALINNAINEN)	4				
Rakennuspuusepänanalan tuotteet	1				
Standardit, toleranssit ja asennus-, LVIS- ja rakennuskuvat	1				
Liitokset, rakenteet ja helat	2				
PUURAKENTAMINEN (VALINNAINEN)	2				
Suunnittelu ja työpiirustukset	1				
Asennusten suunnittelu ja määräykset	1				
MUUT VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT					

Työssäoppimisen arviointilomake

Opiskelijan nimi:	Työnantaja ja työpaikkaohjaaja:	
Tutkinto / koulutusohjelma: Puualan perustutkinto	Arviointijakso: ____ / ____ / 200__ - ____ / ____ / 200__	
AMMATTITAITO	Arviointi perusteet:	
Tutkinnon osat (PUUSEPPÄ)	3 = osaa toimia itsenäisesti / hallitsee asian	
	2 = osaa hieman, tarvitsee hieman ohjausta/lisätietoja	
	1 = ei osaa, tarvitsee jatkuvaa ohjausta / lisätietoja	
Puualan perustaidot	Keskeinen osaaminen ja niissä kehittyminen	Arvosana
	Puu materiaalien tuntemus (puulajit, rakenne, viat)	
	Puun kosteuseläminen ja sen vaikutus työskentelyssä	
	Puun kuivaaminen	
	Puualan liimat, liimauslaitteet ja liimojen oikea käyttö	
	Puusepäntalan terät ja niiden tylsymisen tunnistaminen	
	Työturvallisuus ja työpisteen siisteys	
	Tuotteiden riittävä laatu ja sen tunnistaminen	
	Ryhmätyöskentely	
	Puusepäntalan tuotantotoiminta	Keskeinen osaaminen ja niissä kehittyminen
Puusepäntalan koneet ja käsityövälineet		
Koneiden toimintakunnon ylläpitäminen		
Työkuvien ja työmääräimien ymmärtäminen / käyttö		
Oikea työskentelytapa ja työjärjestys		
Puusepäntalan levy materiaalit		
Huonekaluteollisuus	Keskeinen osaaminen ja niissä kehittyminen	
	Huonekalun valmistus	
	Koneistus-, kokoonpano- ja viimeistely	
	Liitokset ja niiden rakenteet	
	Toleranssit / mittatarkkuus	
	Mittausvälineet ja menetelmät	
	Ajomallineet, asetteet ja jigit	
	Pintakäsittely ja pintakäsittelyaineet	
	Helat ja muut tarvikkeet	
Työpaikkaohjaajan allekirjoitus:	Opiskelijan allekirjoitus	Arviointi keskustelu pvm: ____ / ____ / 20__